

SORTIR, ACOLLIR, ACOMPANYAR

La catequesi i el magisteri del papa Francesc

Barcelona, 6 i 7 de juliol 2017

LA SITUACIÓ DE LA CATEQUESI A CASA NOSTRA

MN. JOAN M. AMICH

Director del Secretariat Interdiocesà de Catequesi

1. HEM PRES EL POLS A LA SITUACIÓ

Una de les funcions que s'atribueix específicament al Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears (SIC) és realitzar i mantenir una anàlisi de la situació de la catequesi a les nostres diòcesis. L'examen de la realitat permet posteriorment discernir i establir les estratègies pastorals adequades per a respondre als reptes canviants que van sorgint.

Aquesta anàlisi té un caràcter permanent. L'encontre mensual dels membres del SIC (Bisbe president, director, delegats diocesans de catequesi i del catecumenat, responsables dels departaments) permet tenir una comprensió conjunta de la realitat, dels seus desafiaments, i ajuda a dissenyar el pla d'actuació, les línies de força que cal prioritzar, molt particularment en el que fa referència a la formació dels responsables de la catequesi i dels catequistes de les nostres esglésies diocesanes, tenint en compte i coordinant-se amb el treball i les iniciatives que es realitzen en cada una de les diòcesis. Aquest caràcter constant de l'anàlisi no exclou que en alguns moments concrets l'examen de la situació convingui ser resumit d'una manera més global i sistemàtica.

És el que s'ha fet en aquests darrers mesos del curs 2016/2017. Els equips diocesans de les delegacions de catequesi, persones concretes especialitzades en catequètica, antics membres del SIC, han estat consultats per a realitzar aquest *status quaestionis*. La posada en comú de totes les aportacions s'ha fet en l'assemblea plenària del Secretariat Interdiocesà de Catequesi celebrada a Vielha, del 19 al 21 de juny de 2017.

La metodologia emprada –i això ha donat ordre i unitat a les diverses aportacions– ha estat la de l'anàlisi DAFO, un mètode de planificació estratègica per a avaluar les debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats d'un projecte. Consisteix en una anàlisi que diferencia entre els factors interns (fortaleses i debilitats) d'una organització i els factors externs d'aquesta (oportunitats i amenaces). Es tracta d'especificar l'objectiu del projecte i la identificació dels factors interns i externs que són favorables i desfavorables per assolir aquest objectiu.

Per tant, aquest resum no és un relat personal sinó una lectura conjunta de les respostes que s'han obtingut de les diverses diòcesis i persones que han estat consultades i que, en realitat, en són els autors. De ben segur algú podrà trobar a faltar un o altre aspecte, o bé que caldria matisar tal o tal altra anàlisi o afirmació. En som prou conscients de totes aquestes mancances. Amb tot, res de tot això no treu valor al camí de reflexió realitzat.

UN ESTAT D'ÀNIM MILLORABLE

No tingueu por, petit ramat: el vostre Pare es complau a donar-vos el Regne. Lc 12,32

El relat sobre les debilitats i les forteses de la catequesi a casa nostra palesa l'estat d'ànim en què es troben els agents d'aquest àmbit pastoral. A causa de molts elements, hi ha una certa sensació de desencís i manca d'esperança. La catequesi, que és una activitat axial per a l'Església, que porta feina i on de fet es constaten pocs resultats tangibles, sovint es posa en qüestió, amb la consegüent manca d'estima. A vegades, sense dir-ho, patim una certa desconfiança sobre el que fem i el fruit que podem donar, tant des de dins com des de fora de l'àmbit catequètic. Cal no oblidar que no totes les deficiències i les manques aparents de resultats pastorals es poden atribuir únicament i exclusivament a la tasca catequètica. Sovint impera més la crítica i el judici que no pas la valoració d'un esforç pastoral que depassa la possibilitat humana d'obtenir resultats que, quan hi són, són obra de l'Esperit.

Ha baixat notablement el nombre de participants en les diverses edats. Cal tenir en compte el descens de la natalitat i la presència de famílies d'altres religions. No ens han fet bé alguns escàndols que s'han fet públics en els darrers anys. Tot i així, un gran nombre de famílies continuen confiant-nos els fills per a la seva educació en la fe¹. No és gens difícil constatar que la nostra catequesi està «descompensada» des fa molt de temps, centrada majoritàriament en els infants (i, en aquests, en una franja molt concreta d'edats), tenint poca presència i incidència la catequesi per a adolescents i joves i, sobretot, per als adults.

Baixa també el nombre de catequistes, i els qui potencialment en podrien ser no disposen de temps. Ja fa anys que hi ha menys religiosos i religioses en la catequesi, no només perquè el seu nombre és inferior, sinó també perquè elegeixen altres àmbits de dedicació. Es nota l'absència de catequistes joves provinents de la pastoral juvenil. Els preveres tenen un cert esperit d'apatia o de no saber què fer. Es veu desinterès per la catequesi per part d'alguns preveres més joves, que prefereixen inclinar-se a altres àmbits de la pastoral.

Sovint carreguem en les famílies, en la seva manca de col·laboració i de testimoniatge, l'esterilitat aparent del treball catequètic. Continuem aspirant a un ideal de família que es dóna escassament en la societat actual. El papa Francesc ho ha afirmat en concloure que no hi ha *un estereotip de la família ideal, sinó un interpellant mosaic format per moltes realitats diferents, plenes de goigs, drames i somnis. Les realitats que ens preocupen són desafiaments. No caiguem en el parany de desgastar-nos en lamentacions autodefensives,*

¹ Es fa molt difícil comptabilitzar quants infants, adolescents, joves i adults participen en la catequesi en l'àmbit catalanobalear. Amb tot, atenent només els infants que es preparen per a la primera Comunió, durant el curs 2016-2017 han utilitzat els textos oficials decretats pels bisbes uns 35.000 nois i noies. Darrera d'aquestes xifres hi ha moltes famílies, a les quals s'hi haurien d'afegir les altres que, en parròquies i escoles, usen altres materials o sistemes catequètics.

*en lloc de despertar una creativitat missionera.*² En les famílies que porten els fills a catequesi potser hi ha un «desig amagat», malgrat no el sabem captar i apreciar prou. Famílies que continuen volent una formació cristiana per als seus fills, malgrat viure en un ambient marcat per l'allunyament i la indiferència, si no és l'hostilitat, davant del fet religiós. Famílies que tampoc no troben en les comunitats cristianes un espai per a viure la fe adequadament en els temps actuals. Massa cristians de les nostres comunitats parroquials viuen la seva pertinença a l'Església com a consumidors de pietat i, encara més, «com si fóssim els últims»; això no engresca a ningú, a ningú no li agrada haver d'enterrar alguna cosa que sembla que s'està morint.

Una reflexió a part la mereix la metodologia que s'empra en la nostra catequesi i que concentra una bona part dels retrets i les crítiques que es formulen a la situació actual. Es parla de catecismes inadequats, de vocabulari indesxifrable, de manca de recursos que es corresponguin amb l'era digital en què vivim, de cesura amb la pedagogia habitual a les escoles i instituts... d'«avorriment perseverant» dels destinataris. Sembla clar, tanmateix, que la resposta als problemes de la catequesi no és, ni pot ser, una resposta exclusivament metodològica o tècnica, com si una pretesa «miraculositat» dels instruments solucionés tots els problemes: no es tracta només de proposar nous materials, noves pedagogies, noves estructures i programacions, si bé la seva renovació és sempre molt necessària.

Al costat de la manca de convicció se subratllen punts que reforcen l'autoestima del moviment catequètic a casa nostra. En l'acció pastoral, independentment dels «resultats», pràcticament ningú no discuteix la necessitat de la catequesi. El col·lectiu de catequistes, que majoritàriament compta amb edats respectables, és comunitàriament actiu i és un dels grups més nombrosos a les nostres diòcesis. En alguns llocs es consoliden estructures de coordinació arxiprestal que cohesionen, donen suport i orienten els catequistes de les parròquies. Hi ha rectors i equips de catequistes que volen i busquen camins nous i imaginatius per donar aires innovadors al seu treball. Alguns dediquen temps a la formació: les escoles i les trobades de formació es multipliquen i els que hi participen surten enfortits i engresquen els altres catequistes. L'estructura i el treball d'impuls i coordinació que fa el Secretariat Interdiocesà de Catequesi (SIC) són valorats positivament per les diòcesis i força cobejats en l'àmbit internacional, encara que a vegades nosaltres mateixos no en siguem conscients.

UN AMBIENT SOCIAL AMB OPORTUNITATS

No discuteix ni alça la veu, no es fa sentir pels carrers. No trenca la canya que s'esberla ni apaga la flama del ble que vacil·la... Les nacions esperen en el seu nom. Mt 12,19-20

Conscientment o no, potser com a teló de fons, l'anàlisi que els equips de les delegacions de catequesi han fet de la realitat social a la qual s'adreça l'acció evangelitzadora –i la catequesi en el seu centre– s'ha vist il·luminada per unes paraules de Pau VI que, en descriure l'esperit del Concili Vaticà II, notava *una actitud netament i voluntàriament optimista...*

² FRANCESC, PAPA, Exhort. ap. *Amoris laetitia*, (19 març 2016), 57.

*En lloc de diagnòstics depriments, remeis encoratjadors; en lloc de presagis funestos, misatges de confiança*³.

Més que centrar-se en les amenaces que arriben de tants «ismes» que acostumem a invocar (escepticisme, secularisme, indiferentisme, pluralisme, individualisme, radicalisme, analfabetisme religiós, hiperactivisme...), els participants han preferit descobrir les oportunitats que contenen algunes característiques del món actual, que –cal no oblidar-ho– són també els trets que ens configuren a nosaltres personalment i col·lectivament⁴. Fer el contrari ens immobilitzaria, mancats com estem dels punts de referència als quals històricament estàvem acostumats. Aquests «ismes» ens desorienten (i aquest és un problema nostre) i ens podrien fer caure en un estat d'ansietat que no ens deixaria veure-hi clar i ens impediria prendre decisions.

El llistat de les noves oportunitats que l'estudi detecta és ampli: la possibilitat que la fe sigui una opció personal i no una circumstància cultural i/o social; el camp obert de treball amb els adults que viuen un temps de recerca i la descoberta de la fe com a resposta a les preguntes essencials; una certa absència de prejudicis que permet un diàleg franc, sense complexos; el repte de prendre'ns seriosament que l'Església ha de «sostenir» la família en l'educació cristiana dels seus fills; l'atenció als pares que porten els infants a catequesi desvetllant-los l'interès per renovar i ampliar llur vivència cristiana; l'estímul que comporta ajudar a construir el cristianisme del futur, potser més minoritari però amb possibilitats de ser creatiu i significatiu; l'impuls i la imatge que arriba a la gent a través dels posicionaments i de l'esperit de reforma del pontificat del papa Francesc...

Se subratlla un altre tipus d'oportunitats, de caràcter més espiritual, que centra el món de la catequesi en les seves certeses essencials. La situació de «precarietat» que viu l'Església pot ajudar-nos a confiar més en Déu, a ser més autèntics i transparents, a vèncer l'auto-referencialitat i l'autosuficiència (a nivell personal, comunitari...) i a promoure més la comunió, el treball en equip i la col·laboració... a ser més positius i agosarats. I, sobretot, a viure de la convicció que *encara que l'Església travessi èpoques fosques i febleses eclesials, la proposta cristiana mai no envelleix*⁵.

³ PAU VI, Discurs en la sessió pública de clausura del Concili Vaticà II, a *Joan XXIII i Pau VI, els papes del Concili. Al·locucions*, Qüestions teològiques 15, Facultat de Teologia de Catalunya, Barcelona 2012, 220-221.

⁴ Ja fa un temps els nostres bisbes exercitaven també aquesta mirada positiva que les delegacions de catequesi han intentat adoptar. Ens recordaven que *en un temps de buidor i de negativitat en tants aspectes, hi ha moltes persones que busquen sentit a la pròpia existència, nous espais de silenci i harmonia, de major vida interior. Alguns es posen en camí en direcció a la fe cristiana; en les cruïlles de l'existència, s'acosten a l'Església i demanen una paraula de llum, encara que sovint aquesta sigui una petició feta des de l'ambigüitat.*⁴ I en parlar de la catequesi infantil subratllaven que *no podem passar per alt les oportunitats d'aquest moment actual: molts infants i adolescents i els seus pares s'acosten a l'Església menys condicionats que en altres èpoques i amb una major llibertat d'esperit, conscients del pluralisme del moment que vivim, amb confiança i un desig sincer de rebre de l'Església els rudiments de la vida cristiana. Aquest és un signe del nostre temps que hem de saber valorar i encaminar.* ELS BISBES DE CATALUNYA, *Transmetre el tresor de la fe*, (2013), 7. 17

⁵ FRANCESC, PAPA, Exhort. ap. *Evangelii Gaudium*, (24 novembre 2013), 11.

UN ESFORÇ PER A TROBAR NOUS CAMINS

El vi nou s'ha de posar en bots nous.

Lc 5,38

Ho hem repetit moltes vegades: la fe ja no passa de pares a fills, s'ha tallat el procés tradicional de transmissió entre generacions. I no només no passa, sinó que en molts casos s'impedeix que passi. Avui els fills no perden la fe, sinó que ja no la reben. I nosaltres a vegades ens passa que en la nostra actuació donem massa per descomptat el coneixement de Jesucrist, de l'Evangeli, de l'Església, en el fons, l'experiència de fe. Malgrat ser un país amb una llarga tradició cristiana, no podem passar per alt les fractures en la transmissió de la fe que s'han produït en els darrers decennis. Això val tant per als infants, adolescents i joves com per als adults⁶. A allò que ja sabem de fa temps, és a dir, «que estem catequizant a qui encara no creu», hi hem d'afegir que molts pensen que el simple coneixement produirà la fe, quasi com una conseqüència.

És molt general el convenciment que «alguna cosa hem de fer». Com en totes les etapes d'experimentació s'entreveuen també els límits de les noves propostes, algunes d'elles potser massa preocupades per l'impacte immediat i momentani, pels «resultats», i poc atentes a la necessitat que té la fe d'un procés educatiu dilatat en el temps i amb etapes diversificades.

La catequesi sense un interès previ per l'Evangeli es mostra estèril, infecunda. Les delegacions comparteixen una reflexió general que volen situar com a punt de partença de l'esperit de la renovació i que se centra en la delimitació de les etapes del procés evangelitzador. El *Directori General per a la Catequesi* (DGC) planteja la successió de dues primeres etapes: l'acció missionera i l'acció catequètico-iniciatòria, a la que seguiria una tercera més dilatada en el temps, l'acció pastoral⁷. Tanmateix, més endavant⁸, diu que els límits entre les dues primeres etapes no són tan clars ni precisos i assenyala l'oportunitat que la catequesi assumeixi en determinades circumstàncies la funció del primer anunci, pròpia de l'acció missionera.

⁶ *Transmetre el tresor de la fe*, 9.

⁷ *El procés evangelitzador, per tant, està estructurat en etapes o «moments essencials»: l'acció missionera per als no creients i per als qui viuen en la indiferència religiosa; l'acció catequético-iniciatòria per als qui opten per l'Evangeli i per als qui necessiten completar o reestructurar la seva iniciació i l'acció pastoral per als fidels cristians ja madurs, en el si de la comunitat cristiana. Aquests moments, però, no són etapes tancades: es repeteixen sempre que sigui necessari, ja que miren de donar l'aliment evangèlic més adequat al creixement espiritual de cada persona o de la mateixa comunitat.* DGC 49.

⁸ *En la pràctica pastoral, però, els límits entre aquestes dues accions no són fàcils d'establir. Sovint, les persones que accedeixen a la catequesi necessiten, en realitat, una veritable conversió. Per això, l'Església desitja que, ordinàriament, una primera etapa del procés catequitzador es dediqui a assegurar la conversió. En la «missió ad gentes», aquesta tasca es duu a terme en el «precatecumenat». En la situació que requereix la «nova evangelització» es duu a terme mitjançant la «catequesi querigmàtica», que alguns anomenen «precatequesi», perquè, inspirada en el precathecumenat, és una proposta de la Bona Nova de cara a assolir una opció sòlida de fe. Només a partir de la conversió, i comptant amb l'actitud interior «del qui cregui», la catequesi pròpiament dita podrà dur a terme la seva tasca específica d'educació en la fe.*

El fet que la catequesi assumeixi, en un primer moment, tasques missioneres, no eximeix l'Església particular de promoure una intervenció institucionalitzada del primer anunci com l'actuació més directa del manament missioner de Jesús. La renovació catequètica s'ha de fonamentar sobre aquesta evangelització missionera prèvia. DGC 62.

Preferentment el món de la catequesi ha d'atendre bé la segona etapa, però entreveu que potser li caldrà assumir subsidiàriament també la primera etapa, indispensable per al desenvolupament de la catequesi. Això, què significa? Possiblement tres coses: caldrà fer-ne descobrir la necessitat; s'hauran de formar persones que en puguin assumir la responsabilitat (els catequistes actualment no s'han preparat prioritàriament per a aquesta funció); convindrà pensar i oferir camins i mitjans concrets per a realitzar-la.

La posada en comú del treball fet en el marc del SIC ha palesat ja la riquesa innovadora i creativa del moment que vivim i que no respon ben bé a una imatge esclerotitzada del món catequètic: vocacions de catequistes que emprenen un camí autèntic i sincer de maduració personal i cristiana; implementació de nous sistemes catequètics que vetllen per una participació prioritària de les famílies en la catequesi dels infants; iniciatives prou vives cara a vincular la catequesi amb la celebració de la fe; naixement de «comunitats d'acompanyants» (guies de catequistes) que donen suport, formació i propostes als catequistes joves de les parròquies; experiències positives d'integració catequètica entre infants i adolescents batejats i no batejats; accions de vinculació de la catequesi parroquial amb alguns espais o agrupaments escoltes; descoberta i aplicació de nous mètodes evangelitzadors (Alpha, LifeTeen); constància i esforç de la pràctica catecumenal amb els adults en algunes diòcesis; augment notable de la demanda i el treball amb motiu de la confirmació d'adults; naixement de noves escoles de catequistes...

En definitiva, hi ha esforços reals per a trobar nous camins (amb experiències reeixides), conscients de les mancances actuals i de la impossibilitat de reproduir esquemes passats; com a mínim aquesta recerca hi és com a inquietud i conscients de les limitacions. Totes elles semblen un intent de resposta –germinal però prou coherent– a una afirmació del papa Francesc: *La pastoral en clau de missió pretén abandonar el còmode criteri pastoral del «sempre s'ha fet així». Invito tothom a ser audaçs i creatius en aquesta tasca de repensar els objectius, les estructures, l'estil i els mètodes evangelitzadors de les pròpies comunitats*⁹.

2. HEM APUNTAT ALGUNS OBJECTIUS PRINCIPALS

L'anàlisi de les debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats del projecte catequètic a casa nostra seria estèril si no conduís a especificar uns objectius per als propers anys que tinguin un caràcter concret i avaluable.

El relat fet pels participants n'insinua molts de necessaris, però el realisme ha de fer descobrir que no tot és realitzable immediatament o, simplement, no està a l'abast de les nostres possibilitats. D'altra banda, cal veure també els límits que un organisme interdiocesà com el SIC té; de fet és a cada diòcesi i, principalment al seu bisbe a través del projecte diocesà de catequesi, a qui correspon establir les prioritats i els camins que s'han de seguir en cada Església particular.

A tall de suggeriment, del treball conclusiu fet en l'assemblea plenària del Secretariat Interdiocesà de Catequesi, celebrada a Vielha del 19 al 21 de juny de 2017, es desprenen i s'assenyalen alguns objectius importants. Són els següents:

⁹ *Evangelii Gaudium*, 33.

a) *En el camp de la reflexió catequètica:*

↳ **REFLEXIÓ ACURADA SOBRE LA RELACIÓ ENTRE PRIMER ANUNCI I CATEQUESI**

Ho hem afirmat abans: la catequesi sense un interès personal previ per l'Evangelí es mostra estèril, infecunda. Aquest interès s'ha de generar en l'etapa anomenada del primer anunci a la qual segueix la catequesi: *En la boca del catequista torna a ressonar sempre el primer anunci: «Jesucrist t'estima, va donar la seva vida per salvar-te, i ara viu al teu costat cada dia, per il·luminar-te, per enfortir-te, per alliberar-te». Quan a aquest primer anunci se l'anomena «primer», això no significa que està al començament i després s'oblida o es reemplaça per altres continguts que el superen. És el primer en un sentit qualitatiu, perquè és l'anunci principal, aquell que sempre cal tornar a escoltar de diverses maneres i aquell que sempre cal tornar a anunciar de totes maneres al llarg de la catequesi*¹⁰.

Són moltes les preguntes a respondre'ns: Si el món de la catequesi ha d'assumir aquesta etapa fonamentadora per poder aprofundir-la després, com ho ha de fer? Es tracta d'un «temari», d'una experiència «forta», d'un procés breu o dilatat...? Quines característiques ha de tenir en les diverses edats, des dels infants fins als adults? Quines experiències vitals ha d'atendre per arribar al cor de les persones (tenint en compte que la fe sempre és fruit de l'acció de l'Esperit)? Quines característiques i quina formació han de tenir els agents pastorals que realitzin aquesta tasca? De quins instruments concrets ens hem de dotar? Quines experiències ja fetes ens poden il·luminar en aquesta missió?

b) *En el camp de la formació dels responsables i catequistes:*

↳ **FORMACIÓ PER A LA PERSONALITZACIÓ I L'ACOMPANYAMENT**

En totes les etapes de la catequesi es constata la diversitat dels punts de partença dels destinataris i la pluralitat de moments en les respostes. Ens cal una catequesi més flexible i més adaptada a la realitat de cadascú, acollint la persona i acompanyant-la partint necessàriament del moment vital, les necessitats i l'experiència de fe que cadascú té.

La dinàmica del grup –si el grup existeix– serà important però no ens convé excloure l'acompanyament personalitzat. Això demana dedicació personal i una alteració de les prioritats organitzatives del món catequètic: *L'Església necessita la mirada pròxima per contemplar, commoure's i aturar-se davant l'altre totes les vegades que calgui. En aquest món els ministres ordenats i els altres agents pastorals poden fer present la fragància de la presència pròxima de Jesús i la seva mirada personal. L'Església haurà d'iniciar els seus germans —sacerdots, religiosos i laics— en aquest «art de l'acompanyament», perquè tots aprenguin sempre a treure's les sandàlies davant la terra sagrada de l'altre (cf. Ex 3,5)*¹¹. Convindrà crear espais per a aquesta formació. És necessària.

El catecumenat baptismal i el treball amb els adults que retornen a la fe mostra la urgència i les intuïcions d'aquest treball a fer. Ens ho indica també la possibilitat de fer un procés més personalitzat amb les famílies que inscriuen els seus infants i adolescents a la catequesi, *menys condicionats que en altres èpoques i amb una major llibertat d'esperit, conscients del pluralisme del moment que vivim, amb confiança i un desig sincer de rebre de*

¹⁰ *Evangelii Gaudium*, 164.

¹¹ *Evangelii Gaudium*, 169.

*l'Església els rudiments de la vida cristiana*¹². Els mateixos catequistes d'infants, adolescents i joves s'han d'iniciar en «l'art de l'acompanyament» per a preparar els cristians del futur, nois i noies que segurament hauran de viure la fe en un ambient menys reconeixible i minoritari.

c) *En el camp de la realització de la catequesi en concret:*

↳ **FOMENT DE LA CATEQUESI AMB ELS ADULTS**

En tots els àmbits catequètics ens cal tendir cap a una opció preferencial pel món adult. Col·locar els adults en la primera línia d'atenció no implica deixar de banda els infants, adolescents i joves, sinó repensar i reconfigurar els models catequètics des d'una forma adulta de catequesi.

Que la catequesi d'adults és la forma principal de la catequesi consta en tots els documents que avui orienten la nostra pràctica pastoral¹³. Es considera la seva importància, es diu que ha de ser prioritària i, alhora, es reconeix que, tot i tenir una gran transcendència, l'activitat pròpiament catequètica encara està massa centrada en els processos d'iniciació sacramental dels infants i dels joves adolescents.

Per assolir aquest objectiu, cal, en primer lloc, voluntat d'anar a l'encontre i l'acolliment dels adults, escoltant i acompanyant les seves inquietuds, i imaginació i creativitat en la proposta d'itineraris personalitzats que els ajudin a descobrir personalment i vitalment l'alegria de la fe. Caldran propostes que concedeixin importància a l'intercanvi i a les relacions entre els participants; que utilitzin el mode narratiu més que no pas l'estil demostratiu o argumentatiu i que se centrin en la Paraula de Déu, paraula oferta a cadascú i que demana una resposta de part de l'oient.

↳ **IMPLEMENTACIÓ D'UN DOBLE CAMÍ EN LA CATEQUESI D'INFANTS**

Sota diversos noms, són positives les iniciatives que en la catequesi d'infants plantegen una major participació de les famílies en el procés catequètic. I es considera molt assenyat que aquestes propostes no s'imposin com a sistema únic en una parròquia o centre catequètic sinó que cohabitin en paral·lel. És, per una banda, el **camí tradicional** de la catequesi (aquell que avui és el majoritari en les nostres comunitats) i, per l'altra, el **camí intergeneracional** que inclou pares i mares, i en alguns casos avis i germans, en una catequesi feta per a tota la família, a la parròquia i, a vegades, en trobades o períodes més intensius.

Partint de les situacions diversificades en relació a la fe, tant dels infants com de les seves famílies, així com especialment dels seus interessos i perspectives, serà bo promoure l'existència de camins diversificats en la proposta catequètica que es realitza en les parròquies i comunitats cristianes, de manera que es respongui més i millor a aquestes expectatives i possibilitats.

¹² *Transmetre el tresor de la fe*, 17.

¹³ *La catequesi d'adults, pel fet que va adreçada a persones capaces d'una adhesió plenament responsable, ha de ser considerada com la forma principal de catequesi, a la qual totes les altres, sempre necessàries, sens dubte, s'ordenen en certa manera.* SAGRADA CONGREGACIÓ PER AL CLERGAT, *Directori Catequístic General* (1971) 20; Sant JOAN PAU II, *Exhort. Ap. Catechesi tradendae*, 43; CONGREGACIÓ PER AL CLERGAT, *Directori General per a la Catequesi*, 59.

Programar l'intercanvi d'aquestes experiències, oferir instruments per a poder-les realitzar més adequadament, informar les comunitats sobre aquesta possibilitat, preparar catequistes per a dur-les a terme... són propòsits abastables i carregats de futur. Caldrà també reflexionar sobre la «cohabitació» dels dos sistemes en la catequesi d'infants i concretar el seu valor en l'esforç de personalització i acompanyament assenyalats en el punt anterior.

d) *En el camp dels instruments catequètics:*

↳ **REFLEXIÓ I CREACIÓ DE RECURSOS CATEQUÈTICS EN SUPORT DIGITAL**

Poder accedir a recursos en suport digital és una demanda generalitzada en l'àmbit de la catequesi d'infants i adolescents. Es consideren imprescindibles per a connectar millor amb la manera de ser i els nous llenguatges als quals les noves generacions –*natius digitals*– estan més acostumades: *Les noves tecnologies no modifiquen només la manera de comunicar, sinó la comunicació en si mateixa, per la qual cosa es pot afirmar que ens trobem davant una vasta transformació cultural. Al costat d'aquesta manera de difondre informació i coneixements, neix una nova manera d'aprendre i de pensar, així com noves oportunitats per establir relacions i construir llaços de comunitat*¹⁴.

Som conscients que cap metodologia o recurs no és una solució de caire «màgic» en l'acció catequètica. Amb tot, no podem passar per alt aquesta nova manera de ser de les noves generacions. Ens cal fer un esforç per disposar de recursos catequètics en suport digital, que puguin ajudar tant a l'acció catequètica en les parròquies, com al treball necessari de desvetllament i acompanyament en el camí de la fe dels pares i mares en l'àmbit familiar.

El Secretariat Interdiocesà de Catequesi està actualment treballant l'adaptació de diverses aplicacions (apps) i materials que possiblement podran estar a disposició de la catequesi en el proper curs. No s'exclou l'elaboració futura i l'edició pròpia de materials que puguin respondre encara millor a la programació catequètica que les diòcesis proposen.

Caldrà vetllar per una formació adequada sobre l'ús i el valor d'aquests nous recursos. Responsables de catequesi i catequistes no podem perdre de vista el caràcter relacional, educatiu i comunicatiu de la catequesi: *el contacte virtual no pot i no ha de substituir el contacte humà directe, en tots els aspectes de la nostra vida*¹⁵.

UNES DARRERES PARAULES

A l'hora de fer balanç, alguns podrien fer seva la lamentació de Simó: «Mestre, ens hi hem escarrassat tota la nit i no hem agafat res!» (Lc 5,5). Pares i mares de família, educadors i catequistes, religiosos i laics, preveres i diaques, nosaltres mateixos, no sols palpem la dificultat de transmetre la fe, sinó que a més ens preguntem què és el que no hem fet prou bé, perquè el testimoni i l'anunci donats tantes vegades semblen infructuosos. No obstant això, lluny de caure en la inacció, el pessimisme o el tancament, tots continuem sentint que la missió encomanada per Jesús a la seva Església és ben viva i que aquesta, lluny de cap

¹⁴ BENET XVI, *Veritat, anunci i autenticitat de vida en l'era digital*, Missatge per a la XLV Jornada Mundial de les Comunicacions socials, 5 de juny 2011.

¹⁵ *Ibíd.*

*ambició terrenal, sols desitja una cosa: continuar, sota el guiatge de l'Esperit Defensor, l'obra mateixa de Crist que vingué al món a donar testimoni de la veritat, a salvar i no a condemnar, a servir i no pas a ser servit*¹⁶.

Citant els nostres bisbes, acaba la presentació de la reflexió que el Secretariat Interdiocesà de Catequesi ha realitzat sobre el moment catequètic a casa nostra i de les propostes que creiem que se'n desprenen, aquelles que considerem més importants.

Les presentem per a la reflexió de tots i perquè –entre tots– considerem l'oportunitat de dur-les a terme. El treball que pugui realitzar el SIC necessàriament haurà d'aterrar i concretar-se en cada una de les diòcesis que en formen part, a través de les opcions del bisbe diocesà i de les respectives delegacions diocesanes. Després caldrà que busquem parròquies, capellans, religiosos i religioses i, especialment, equips de catequistes coratjosos que s'atreveixin a posar mans a la feina, experimentar, treballar creativament i avaluar el camí que es vagi fent.

¹⁶ *Transmetre el tresor de la fe*, 4.